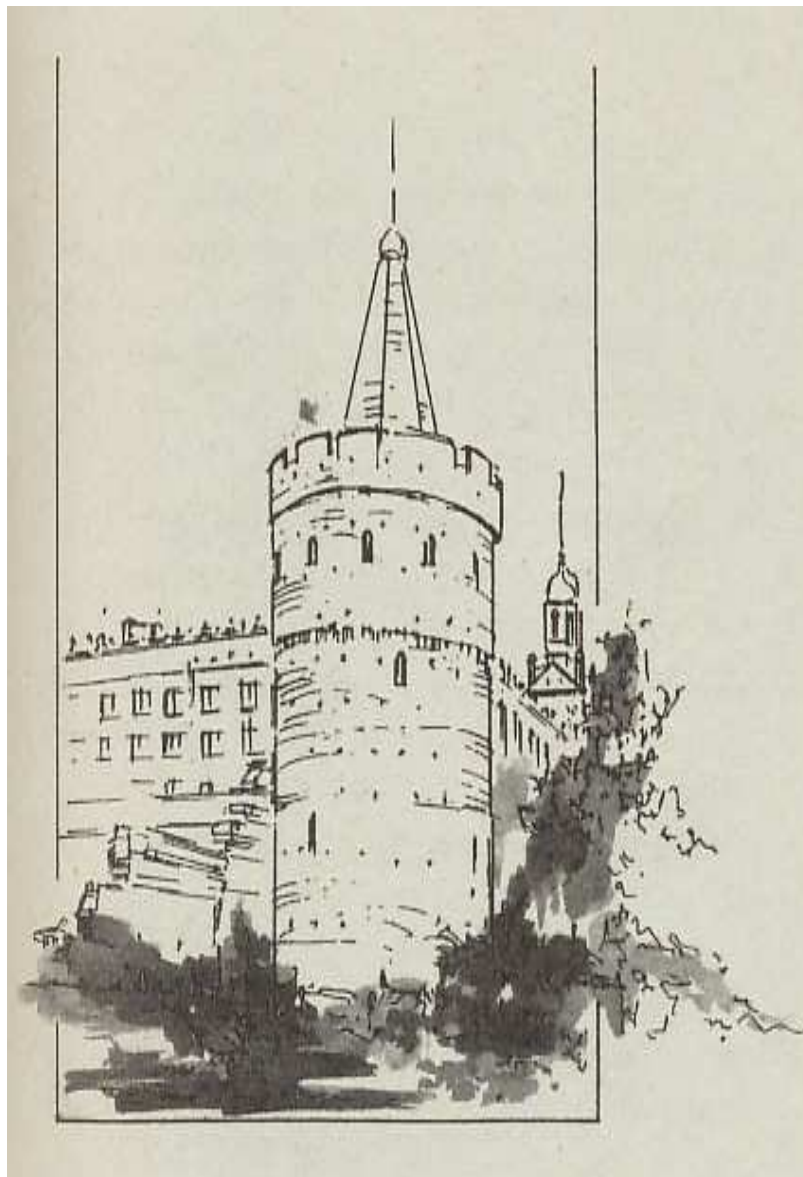

**Program edukacji regionalnej – promocja dziedzictwa
kulturowego miasta Szczecina i jego okolicy
dla kl. I – III szkoły podstawowej**

Opracowany:

Anna Mrozińska

Joanna Witek

**Zatwierdzony i włączony do
Szkolnego Programu Edukacyjnego
16.IX.2004r.**

Idee programu.

Kultura narodu będzie istniała, jeżeli będzie przekazywana z pokolenia na pokolenie. Najskuteczniejszym sposobem jej trwania jest poznanie najbliższego otoczenia, własnego regionu, a także jego wartości w kontekście wartości narodowych i ogólnoludzkich. Dziecko w młodszym wieku szkolnym wielu spraw jeszcze nie rozumie, wiele jednak może przeżywać. Radość, zachwyt, podziw, szacunek dla rodzinnych stron to przeżycia, które wpływają na ich poznanie na podstawie coraz bogatszej wiedzy. Pierwsze przeżycia i doświadczenia dziecięce, szczególnie o silnym zabarwieniu emocjonalnym, są najbardziej trwałe i pozostają na całe życie.

Przekazywanie dziedzictwa kulturowego kraju powinno odbywać się poprzez poznanie najbliższego środowiska, w którym dziecko żyje na co dzień – małej ojczyzny. Składa się na nią przeszłość i tradycja, która jest we wszystkim co stworzyli nasi przodkowie, istnieje w pamięci ludzi, dokumentach, legendach, obyczajach. Zasadniczym warunkiem zachowania własnej kultury i jej trwania jest przekaz dziedzictwa kulturowego, które odbywa się przede wszystkim poprzez przyjęcie wartości tkwiących w bezpośrednim, przyrodniczym i kulturowym otoczeniu człowieka czyli regionie.

Edukacja regionalna sprzyja kształtowaniu wartości etycznych, humanistycznych i patriotycznych. Pozwala podnieść poziom edukacji kulturalnej, daje możliwość poznania własnego dziedzictwa kulturowego. Jest źródłem wiedzy o najbliższej okolicy, jej krajobrazie, zabytkach, folklorze, walorach turystycznych oraz żyjących tu ludziach.

Pracując w nietypowej placówce oświatowej, jaką jest Zespół Szkół Szpitalnych, mając pod opieką uczniów z różnych regionów Polski, pamiętając jednocześnie o zbliżającej się 60 rocznicy polskiego Szczecina, postanowiłyśmy stworzyć program, aby zapoznać uczniów – pacjentów z historią i pięknem naszego miasta i najbliższej okolicy, rozbudzić szacunek dla przeszłości jak również zachęcić ich do promowania naszego regionu w najbliższej im społeczności. Z naszych obserwacji wynika, że obejmujemy nauką coraz więcej dzieci pochodzących z poza miasta Szczecina, również szczecińskie dzieci nie zawsze mają wystarczającą wiedzę o swoim mieście. Ten program ma im

ułatwić przyswojenie niektórych wiadomości i ciekawostek oraz zachęcić do ponownego odwiedzenia Szczecina nie tylko z powodu leczenia, ale przede wszystkim z powodu jego uroków i ciekawej historii.

O programie

Opracowany program edukacyjny dotyczy pierwszego etapu kształcenia z zaznaczeniem poziomów dla kl. II-III. Program jest zgodny z podstawą programową (Dz. Ust. Nr 51 z dnia 9 maja 2002r.) Może być realizowany, niezależnie od rodzaju podręcznika. Edukacja regionalna nie może być realizowana odrębnie, musi być integralną częścią procesów nauczania-uczenia się i wychowania, jej treści są zgodne z Głównymi Zadaniemmi Zespołu Szkół Szpitalnych.

Głównym źródłem wiedzy są doświadczenia uczniów zdobywane w trakcie aktywności twórczej i poznawczej. W programie edukacji regionalnej zawarte są szczegółowe zagadnienia, metody, formy pracy, metody oceniania, środki i przewidywane osiągnięcia uczniów.

Treści programu

Program zawiera treści zamknięte w blokach tematycznych.

- Z kart prehistorii.
- Szczecin stary i nowy.
- Warto poznać, warto wiedzieć.
- Szczecin – morski Szczecin.
- Parki Krajobrazowe Pomorza Zachodniego.

Z kart prehistorii.

Do dziś nie wyjaśniono kilku faktów związanych z powstawaniem bursztynu, jaki gatunek drzew wydzielał ten specyficzny rodzaj żywicy czy też dlaczego drzewa tak intensywnie żywicowały?

Lekcje muzealne pozwolą uczniom poznać odpowiedzi na te i inne pytania dotyczące pochodzenia i historii bursztynu oraz obejrzyć ciekawe eksponaty .

Szczecin stary i nowy.

Każde miasto ma swoją historię i obraz współczesny, swój herb i ludzi wpływających na jego losy . Legendy związane z powstawaniem grodu Gryfitów wprowadzą w świat tajemny, odległy w czasie. Wyjaśnią tajemnicę pięknej Sydonii i Baszty Panieńskiej . Spotkania z mieszkańcami Szczecina przybliżą uczniom dzieje miasta jak również pokażą nowy Szczecin .

Warto poznać, warto wiedzieć.

Szczecin to miasto parków, pomników i zabytków. Piękno naszego miasta uczniowie zobaczą spacerując po jego najbardziej interesujących zakątkach podczas wirtualnej i rzeczywistej wycieczki. Zwiedzą najciekawsze zabytki i pomniki, a także będą mieli możliwość porównania współczesnego wyglądu miasta z jego kształtem przedwojennym . Zdobyte o Szczecinie wiadomości będą inspiracją do wykonania ciekawych albumów i prac plastycznych.

Szczecin – morski Szczecin.

To Szczecin jako największe miasto na Pomorzu Zachodnim, to jego morski charakter i znaczenie dla rozwoju regionu. Spotkania z ciekawymi ludźmi morza i przeprowadzone z nimi wywiady, dostarczą naszym dzieciom ciekawych informacji do przemyśleń i tematów do prac plastycznych. Udział w rejsach po wodach Zalewu Szczecińskiego, śpiewanie marynarskich pieśni i poznanie historii powstania latarni morskich, jako elementu morskiego krajobrazu naszego regionu, będą dopełnieniem tego zagadnienia.

Parki Krajobrazowe Pomorza Zachodniego.

Miasto to nie tylko infrastruktura i ludzie tam mieszkający, to także rezerwaty i pomniki przyrody. To rośliny i zwierzęta

żyjące obok nas, pozwalające nam cieszyć oko swoim pięknem. To urokliwe krajobrazy i ciche zakątki, do których tak chętnie uciekamy przed miejskim zgiełkiem. Aby to było dostępne innym pokoleniom, musimy nauczyć dzieci dostrzegać to piękno i szanować, żyjąc w zgodzie z naturą. Legendy i dzieje zachodniopomorskie jak również wirtualne wycieczki tematyczne są właściwą formą (czy metodą) w pracy w naszych warunkach.

Cele programu

Głównym celem programu jest:

- kształtowanie postawy patriotycznej
- przywiązanie do „małej ojczyzny”, jaką jest dla ucznia miejscowość w której mieszka lub czasowo przebywa na leczeniu.
- zapoznanie z dziedzictwem kulturowym i historycznym
- zaciekawienie tradycją i historią
- włączenie dzieci do aktywnego uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych

Cele szczegółowe – oczekiwane osiągnięcia ucznia

Uczeń – wie, rozumie, potrafi:

- zna swoje najbliższe środowisko.
- interesuje się historią i kulturą Szczecina i okolic,
- umacnia swoją więź kulturową z historią i teraźniejszością „małej ojczyzny”,
- aktywnie uczestniczy w wydarzeniach kulturowych,
- ma poczucie „przywiązania” lokalnego,
- aktywnie uczestniczy w życiu rodziny, szkoły i środowiska lokalnego,
- kształtuje własny system wartości,
- z szacunkiem i odpowiedzialnością odnosi się do tradycji i pragnie „ocalić je od zapomnienia”,
- rozwija swoje twórcze myślenie poprzez wykonywanie prac plastyczno-technicznych oraz literackich,

- jest wrażliwy na piękno,
- dostrzega piękno języka literackiego,
- zna elementy języka gwarowego,
- zachowuje właściwe relacje w kontaktach międzyludzkich,
- darzy szacunkiem ludzi starszych,
- potrafi korzystać z księgozbioru bibliotek,
- umie znaleźć potrzebne informacje w różnych źródłach,
- potrafi właściwie zachować się w miejscach publicznych,
- zna zasady właściwego zachowania się na wycieczce.

Metody:

- „burza mózgów”,
- drama,
- inscenizacja,
- scenki i symulacje improwizowane,
- gry dydaktyczne,
- dialog
- konfrontacja wiedzy
- tworzenie swobodnych tekstów.

Formy pracy:

- malowanie scenek tematycznych,
- lekcje muzealne,
- oglądanie i przygotowywanie przedstawień,
- spotkania z twórcami i animatorami kultury,
- wycieczki
- zabawy integracyjne,
- praca w grupie,
- udział w konkursach.

Współpraca:

- z Muzeum Narodowym,
- z biblioteką szkolną,
- rodzicami,

Uwagi o realizacji.

Program uwzględnia możliwości poznawcze i psychofizyczne uczniów w wieku 8 - 10 lat, nie określa liczby godzin. Dopuszcza

się możliwość wyboru i przesunięć treści oraz dostosowywanie ich do potrzeb i zainteresowań uczniów.

Dla łatwiejszego przyswojenia treści i uatrakcyjnienia jego odbioru zostały opracowane do niektórych tematów karty pracy oraz ścieżki multimedialne.

Ewaluacja

Ze względu na specyficzny charakter szkoły i pracy nauczycieli **ewaluacja programu** prowadzona będzie na bieżąco. Jako narzędzia ewaluacji można wykorzystać:

- rozmowę z uczniem,
- obserwację,
- testy,
- informację zwrotną od dziecka,
- analizę prac plastycznych,
- ocenianie zajęć za pomocą symboli,
- technikę projekcyjną „narysuj/napisz”,
- dyskusję klasową itp.

Propozycje tematów zajęć:

I. Z kart prehistorii

Temat: Jak to z bursztynem bywało?

Sposób i forma realizacji:

- rozmowa, dyskusja,
- urządzenie małej wystawy,
- lekcja muzealna – poznanie historii bursztynu, oglądanie eksponatów.

II. Szczecin stary i nowy.

Temat : W świecie legend.

Sposób i forma realizacji:

- czytanie i opowiadanie legend związanych z powstaniem grodu Gryfitów,
- wykonywanie ilustracji do wybranej legendy dowolną techniką.

Temat : Historia herbu.

Sposób i forma realizacji:

- opis herbu, rozsypanka wyrazowa,
- karty pracy.

Temat : Wspomnienia ludzi Pomorza.

Sposób i forma realizacji:

- gromadzenie zdjęć, wycinków z gazet,
- tworzenie albumów,
- spotkania z ciekawymi ludźmi.

Temat : Szczecin na mapie Polski i Europy.

Sposób i forma realizacji:

- uzupełnienie mapki konturowej,
- uzupełnienie luk wyrazowych w zdaniach,
- projekt maskotki Szczecina.

III. Warto poznać, warto wiedzieć.

Temat : Zabytki Szczecina.

Sposób i forma realizacji:

- poznawanie zabytków i ich historii,
- gromadzenie słownictwa do opisu zabytków,
- karty pracy,
- filmowa „wycieczka” po ciekawych zakątkach miasta,
- Szczecin na starych widokówkach,
- spotkanie z pracownikiem muzeum,
- wykonanie albumu technologią komputerową.

Temat : Szlakiem szczecińskich pomników.

Sposób i forma realizacji:

- film,
- albumy, zdjęcia,
- notatka kronikarska,
- karty pracy,
- wystawka prac plastycznych „Co to za pomnik? ”

IV. **Szczecin – morski Szczecin.**

Temat : Znani mieszkańcy.

Sposób i forma realizacji:

- spotkanie z ludźmi morza,
- przeprowadzenie wywiadu z gościem,
- prace plastyczne,
- kroniki szkolne.

Temat : Ahoj przygodo!

Sposób i forma realizacji:

- udział w rejsie po wodach Zalewu Szczecińskiego,
- wykonywanie zdjęć,
- pisanie sprawozdania z wycieczki,
- spotkanie z szantami,
- galeria prac plastycznych.

Temat : Latarnie morskie – symbol morskiego krajobrazu Pomorza Zachodniego.

Sposób i forma realizacji:

- „Spacerkiem wzdłuż Wybrzeża Zachodniego, szlakiem latarni morskich” – wirtualna wycieczka,
- prace plastyczne,

V. Parki Krajobrazowe Pomorza Zachodniego.

Temat : Rezerwaty przyrody.

Sposób i forma realizacji:

- „Parki Krajobrazowe” – wirtualna wycieczka,
- „Opowieści moczarowej żabki” – wirtualna ścieżka spacerowo – dydaktyczna wokół jez. Głębokie,
- Projekt emblematu „Strażnika przyrody”.

Temat : Pomniki przyrody.

Sposób i forma realizacji:

- czytanie opowiadanie legend ze zbioru „Zachodniopomorskie legendy i dzieje”,
- wykonanie ilustracji do wybranej legendy.

Literatura:

- "Zabytki ziemi szczecińskiej"-Marek Ober, Polska Agencja Promocji Turystyki oddział Regionalny w Szczecinie;
- "Szczecin-zabytki" – J..M. Kosacki, Centralny Ośrodek Informacji Turystycznej Szczecin;
- "Latarnie morskie Wybrzeża Zachodniego" – M. Rajchowiak, ARGUS, Szczecin 1997;
- "Szczecinianie stulecia" - J. Dżaman, Piątek, Łódź 2000;
- "Krainy pomorskich wysp"- W. Mechło, Wydawnictwo Krajobrazowe "Gryf" Świnoujście;
- "Zachodniopomorskie legendy i dzieje"- W. Mechło, Regionalna Agencja Promocji Turystyki sp z.o.o .Szczecin 2001;
- "Szlaki turystyczne województwa szczecińskiego", A. Adamczak, Centralny Ośrodek Informacji Turystycznej Szczecin ;
- "Pobrzeże Pomorskie", B. Augustowski ,Ossolineum, Wrocław 1984;
- "Polskie wybrzeże Bałtyku", M.Czerner, Wyd. Poznańskie 1971;
- "Nasz Bałtyk", K. Demel, Wiedza Powszechna, Warszawa 1986;
- "Władztwo książąt pomorskich", W.Filipowiak, Muzeum Narodowe, Szczecin 1986;
- "W krainie Gryfitów", S. Świrko, Wyd. Poznańskie, Poznań 1986;